

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle oppivelvollisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Uudenmaan ELY-keskus

Uudenmaan TE-toimisto

Sisällysluettelo

1	ELY-keskuksen nostoja nuorten palvelutarjontaan	1
2	TE-toimiston nuorten palvelut.....	3
3	TE-toimiston kotoutumispalvelut	4
4	TE-toimiston koulutuspalvelut.....	5
5	TE-toimiston psykologipalvelut	6
	Lausunnon keskeinen sisältö.....	7

Uudenmaan ELY-keskus ja Uudenmaan TE-toimisto ovat laatineet yhteisen lausunnon pyydettyyn lakiehdotukseen. Uudenmaan TE-toimiston osalta ehdotettua uudistusta on tarkasteltu neljästä palvelujemme näkökulmasta: nuorten palvelut, kotoutumispalvelut, koulutuspalvelut sekä psykologipalvelut.

1 ELY-keskuksen nostoja nuorten palvelutarjontaan

Julkisten koulutuspalvelujen tulee aina olla tarkoituksenmukaisia, joustavia sekä riittävästi resursoituja, jotta niitä voidaan henkilökohtaistaa ja tarjota tarvittava lisätuki tavoitteen saavuttamiseksi. Opiskelijalle maksuttomien palveluiden tarjoaminen omalta osaltaan lisää mahdollisuuksia lukio- tai ammatillisen koulutuksen suorittamiseen, erityisesti mikäli maksuttomuus kattaisi koulutuksen kulut sen kalenterivuoden loppuun asti, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta.

Vuonna 2019 Uudellamaalla oli yhteensä 7 297 alle 20-vuotiasta työnhakijaa, joista 3 868 (53 %) ei ollut tiedossa peruskoulun jälkeistä tutkintoa. Työvoimapalveluihin osallistui harva. Työvoimakoulutukseen valittavan tulee pääsääntöisesti olla vähintään 20-vuotias.

11.6.2020

Alle 20-vuotiaiden osallistuminen työvoimapolkuun vuoden 2019 aikana Uudellamaalla

Työvoimapolku	15-19-vuotiaat	Koulutuksessa yhteensä	15-19-v. osuus
Ammatillinen työvoimakoulutus	20	8 200	0,2 %
Kotoutumiskoulutus	70	6 938	1,0 %
Yrittäjäkoulutus	0	818	0,0 %
Työnhakuvalmennus	11	1 593	0,7 %
Työhönvalmennus	0	619	0,0 %
Uravalmennus	... (alle 5)	1 486	...

Järjestämisluvista ja suoritevuosista päätettäessä tulee taata se, että aloituspaikkoja on määrällisesti riittävästi ja valikoima monipuolinen huomioiden työmarkkinoiden tarpeet. Yhteishaussa ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoja on maakuntien välisessä vertailussa Uudellamaalla ollut suhteessa 16-vuotiaiden ikäluokkaan varsin vähän.

Esityksen mukaan oppivelvollisuuslaki vähentäisi aikuisopiskelijoiden määrää niiden osalta, jotka suorittaisivat toisen asteen tutkinnon jo heti perusopetuksen päätteeksi. On erittäin tärkeä tavoite tukea nuoria toisen asteen tutkinnon suorittamisessa. Samalla on taattava se, että osaaminen vastaa työmarkkinoiden tarpeita. Jatkuvan oppimisen haaste lisännee jatkossa joka tapauksessa aikuiskoulutuksen tarvetta.

Jos peruskoulun oppilaista tehostettua tai erityistä tukea sai vuonna 2018 jo 18,8 prosenttia ja ammatillisessa koulutuksessa 15-19-vuotiaista lähes 20 prosenttia, tarve tuskin vähenee oppivelvollisuusiän noustessa. Tukea ja myös erilaisia toiminnallisia menetelmiä tulee olla riittävästi tarjolla ja niiden rahoitus taattava, jotta keskeytykset saadaan minimoitua.

Uudenmaan erityispiirre on suuri maahanmuuttajien määrä. Lukio-opintoihin valmentavan koulutuksen alueellinen tarjonta pitäisi varmistaa, jotta myös maahanmuuttajataustaisilla nuorilla olisi yhdenvertainen mahdollisuus päästä lukio-opintoihin ja akateemiselle uralle.

Pitäisi myös tarkentaa, minkälaisiin opintoihin luku- ja kirjoitustaidottomat nuoret ohjataan, eli ohjataan nuoret automaattisesti jatkossa suorittamaan nämä opinnot perusopetukseen vai myös vapaan sivistystyön opintoihin. Tällä hetkellä ongelmana on se, että TE-toimiston luku- ja kirjoitustaidottomat asiakkaat eivät aina pääse heille tarpeeksi tavoitteellisiin luku- ja kirjoitustaidon opintoihin, ja opintoihin pääsy voi kestää. Jos nuoret eivät saavuta varsinaisten perusopintoaineiden ja jatko-opintojen kannalta riittävää luku- ja kirjoitustaitoa kotoutumisen alussa, koko koulutuspolku voi vesittyä. Riskinä on, että 18 vuotta täyttäneet nuoret siirtyvät TE-toimiston asiakkuuteen niin, että luku- ja kirjoitustaito on edelleen heikko ja perusopinnot kesken.

Kaiken valmistavan koulutuksen (lukio-opintoihin valmistava koulutus, ammatillisiin opintoihin valmistava koulutus, muu valmistava koulutus) täytyy perustua opetussuunnitelman perusteisiin, jotta koulutukset ovat kaikkialla samansisältöisiä ja antavat samat valmiudet (vrt. vapaan sivistystyön luku- ja kirjoitustaidon koulutukset, joissa voidaan haluttaessa noudattaa opetussuunnitelman suosituksia, ja koulutukset ovat sisällöltään ja toteutukseltaan hyvin kirjavia). Opintojen etenemistä tulee myös seurata.

Kaikessa koulutuksessa, jossa annetaan luku- ja kirjoitustaidon opetusta tai suomen kielen opetusta, opetuksesta tulee vastata ammattitaitoiset s2-opettajat. Näiden opettajien pätevyydelle tulee asettaa vaatimukset.

11.6.2020

Kunnilla tulee olla velvollisuus huolehtia siitä, että nuoret pääsevät kaikkiin niihin koulutuksiin, joita he tarvitsevat (luku- ja kirjoitustaidon koulutus osana perusopetusta tai muuten, perusopinnot, valmentavat koulutukset, ammatillinen koulutus). Koulutusta pitää olla tarjolla säännöllisesti niin, että odotusajat eivät veny.

Koulutuksen rahoittajan tai muun nimetyn tahon tulee seurata, että eri koulutuksia järjestetään alueellisesti riittävästi ja tarpeiden mukaisesti (ts. jotta jokainen oppilaitos ei järjestä eri koulutuksia mielensä mukaan silloin kun haluaa).

2 TE-toimiston nuorten palvelut

TE-toimiston asiakaskunnasta alle 18 –vuotiaat asiakkaat eivät ole määrällisesti merkittävä asiakasryhmä mutta tärkeä siksi, että nuori työnhakija tarvitsee erityisen paljon tukea ja tietoa tehdäkseen suunnitelmia ja päätöksiä tulevaisuuttansa varten. Alle 18 -vuotiaan nuoren on erittäin haasteellista kiinnittyä suoraan työmarkkinoille ja siksi oppivelvollisuusiän nostaminen antaisi lisää aikaa nuorelle hankkia valmiuksia työelämää varten. Myös TE-toimiston lähtökohtana on tukea nuorta hankkimaan peruskoulun jälkeinen vähintään toisen asteen koulutus suoraan työmarkkinoille siirtymisen sijaan. TE-toimiston asiakkaina rekisteröityneille nuorille tarjotaan palveluina etenkin asiantuntijan yksilöohjausta, ammatinvalinnan ja urasuunnittelun tueksi työkokemusta ja psykologin tarjoamaa ammatinvalinnan ohjausta. Nuoria ohjataan myös Ohjaamon moniammatillisten palvelujen piiriin ja matalan kynnyksen neuvontapalveluihin.

TE-toimiston palvelut perustuvat pääsääntöisesti TE-toimiston asiakkuuteen ja nuoren motivaatioon ottaa vastaan palveluja. Kun alle 18 –vuotias nuori ei saa työttömyysajalta työttömyysturvaa, niin käytännössä TE-toimistossa ei ole sanktiomahdollisuutta tai mahdollisuutta sitouttaa nuorta TE-palveluihin muuta kuin ohjauskeskustelujen avulla. Täten TE-toimiston mahdollisuudet auttaa ja tukea alle 18 -vuotiasta opintonsa keskeyttänyt takaisin opintojen piiriin ovat rajalliset. Se, että työttömyysturvaa ei voida maksaa työttömyyden perusteella alle 25 -vuotiaalle, joka eivät ole hakenut yhteishaussa vähintään kahteen opiskelupaikkaan, ei välttämättä ole erityisesti haastavassa elämäntilanteessa olevalle nuorelle syy hakeutua opiskelemaan tai olla keskeyttämättä koulutusta. TE-toimistolla ei ole myöskään velvollisuutta kontaktoida nuorta, jonka työnhaku on katkennut ja nuori saattaa herkästi pudota eri palvelujen tavoittamattomiin. Ohjaus- ja valvontavelvollisuus toteutuisi paremmin ja aukottomammin, kun nuoren asuinkunnalla tai koulutuksen järjestäjällä olisi asiasta vastuu kuten luonnosesityksessä todetaan.

Oppivelvollisuusiän nostamisen vaikuttaisi koulutustason nousemisen kautta nuorten nopeampaan työllistymiseen, parempaan työllisyysasteeseen ja yleensäkin työmarkkinoiden lisääntyneiden koulutusvaatimusten kautta osaavan työvoiman parempaan saatavuuteen.

11.6.2020

3 TE-toimiston kotoutumispalvelut

Oppivelvollisuuslaki vähentää TE-toimiston työtä alaikäisten maahanmuuttajien kanssa. Laki velvoittaa kunnan kantamaan vastuun nuorista ja heidän ohjaamisensa ja tukemisesta, mikä on hyvä asia. Maahanmuuttajanuori tarvitsee paljon tukea ja TE-toimisto ei ole se oikea taho sitä antamaan. Tuen ja opastamisen suhteen koulutettut ammattilaiset ovat sitä varten. Oppivelvollisuusiän nostamisen antaa nuorille enemmän aikaa ja mahdollisuuksia kypsyä ja pohtia erilaisia vaihtoehtoja tulevaisuudesta ja saavuttamaan riittävän kielitaidon, jolloin opintojen keskeytymisiä todennäköisesti vähenevät ja useammat saavat opinnot vietyä loppuun.

Esityksessä ei kuitenkaan huomioida oppivelvollisuusiän loppupuolella Suomeen saapuneita (15-18-vuotiaita), jotka eivät ehdi saavuttaa riittävää kielitaitoa päästäkseen toisen asteen koulutukseen, saatikka suorittaa perusopetusta loppuun. Näiden asiakkaiden kohdalla koulutuspolku voi alkaa TE-hallinnon järjestämässä kotoutumiskoulutuksessa (harvoin), jonka jälkeen kielitaito on edelleen riittämätön toisen asteen koulutukseen. Osa asiakkaista aloittaa aikuisten perusopetuksessa tai jatkaa siinä nykyisen oppivelvollisuuden piiriin kuuluvien perusopintojen jälkeen (suurin osa). Perusopetuksen suorittaminen kestää 3-4 vuotta, jonka jälkeen nämä asiakkaat ovat valmiita siirtymään valmentavan (uusi nivelvaihekoulutus) kautta tai suoraan toisen asteen koulutukseen. Moni päättyy myös maahanmuuttajille erikseen räätälöityihin osa-tutkintokoulutuksiin. Aikuisten perusopetuksen suorittamista tuetaan 17-vuotiaasta lähtien pääsääntöisesti työttömyysetuudella tämänhetkisen lainsäädännön mukaisesti. Perusopetuksen suorittamiseen työttömyysetuutta voidaan myöntää 48 kk ajan, kun muissa opinnoissa tukiaika on maksimissaan 24kk/opintokokonaisuus.

Ko. kohderyhmään kuuluvat nuoret, erityisesti jos he ovat yksin ilman huoltajaa maahansaapuneita, voivat olla erityisen haavoittuvassa asemassa kielitaitoon, opiskeluvaikeuksiin, elämäntilanteeseen ym. liittyen. Heidän tilannettaan esitys ei huomioi ollenkaan.

Maahanmuuttajanuorten pärjääminen toisen asteen koulutuksessa riippuu yleisesti siitä, kuinka hyvät kielelliset valmiudet he ovat saavuttaneet ennen toisen asteen koulutukseen siirtymistä tai toisaalta kuinka hyvin ammatillisissa oppilaitoksissa pystytään tukemaan heidän kielen kehittymistään ja sitä kautta pärjäämistään ammatillisissa opinnoissa mm OPVA-opintojen turvin. Ohjauksen ja tuen tarve niin opintojen aikana kuin erityisesti siirtymävaiheessa on suuri.

Opintojen tukemisen 18 vuoden iän täytyttyä työttömyysetuudella riippuu pitkälti kotoutumislakiin mahdollisesti tehtävistä muutoksista esim. kotoutumisajan suhteen. Nyt keskusteluissa on ollut vahvasti esillä kotoutumisajan lyhentäminen 1-2 vuoteen, jolloin kotoutumislain mukaisina omaehtoisina opintoina koko toisen asteen koulutuksen suorittamista ei ehdittäisi työttömyysetuudella tukea, tämä nostaa keskeyttämisriskiä entisestään. JTYPL:n mukainen opintojen tukeminen työttömyysetuudella ei nykyisellään koske alle 25-vuotiaita.

Maahanmuuttajanuoret tarvitsevat sitä enemmän ohjausta mitä myöhäisemmässä vaiheessa he ovat saapuneet maahan, tässä mielessä ohjausvastuun katkeamattomuus lakiesityksessä on erinomainen ja kannatettava ehdotus. Tiedonkulussa toimijoiden kesken on kuitenkin käytännössä usein haasteita ja näissä on erityisen tärkeä varmistaa, että tietosuojalainsäädäntö ei aiheuta ongelmia ja että asiakkaat eivät tiedonkulun haasteiden vuoksi pääse tipahtamaan väleihin.

11.6.2020

4 TE-toimiston koulutuspalvelut

Työvoimakoulutusten osalta on nykyisen lainsäädännön ja ohjeistuksen osalta voimassa tilanne, jossa alle 20-vuotiaita, ilman tutkintoa olevia henkilöitä ei pääsääntöisesti valita työvoimakoulutuksiin. Näin ollen vaaditaan lakimuutoksia ja mahdollisesti aivan uusia koulutustuotteita, jos tälle kohderyhmälle halutaan tarjota työvoimakoulutusta. Näemmekin, että alle 20-vuotiaiden nuorten ryhmän kouluttaminen kuuluu ensisijaisesti toisen asteen oppilaitoksille (ammattillisille oppilaitoksille ja lukioille). TE-toimiston palvelujen puolelta tälle ikäryhmälle tulevat kyseeseen erilaiset pajaratkaisut, ammatinvalinnan palvelut, koulutus- ja työkokeilut, työn tarjoaminen ja yhteistyössä oppisopimustoimistojen kanssa toteutettava oppisopimuskoulutus.

TE-toimiston näkökulmasta kannatamme ehdottomasti oppivelvollisuuden nostoa 18 vuoteen, ohjauksen vahvistamista, toisen asteen koulutuksen maksuttomuutta sekä toisen asteen valmistavien koulutusten (Valma ja Telma) ja nivelvaiheen ohjauksen kehittämistä. Kunnilla tulisi olla vastuu nuorista, ovat he sitten suomalaisen peruskoulutuksen läpi käyneitä taikka maahanmuuttajia. Jälkimmäisen ryhmän kohdalla on tärkeää, että he ohjautuisivat omanikäistensä joukkoon toisen asteen oppilaitoksiin kieliopintoihin sekä kotoutumaan, ja siirtyisivät vasta sieltä joko seuraavan asteen opintoihin tai TE-toimiston asiakkuuteen. Kotoutumiskoulutukseen voitaisiin jatkossa muodostaa alle 30-vuotiaiden maahanmuuttajien omia ryhmiä, mikäli sopimusmallit tämän mahdollistavat.

Työelämän ja sen vaatimusten muuttuessa nopeasti urasuunnittelulla ja opiskelu- ja työuraa eteenpäin hahmottavalla ohjauksella on tärkeä sijansa kaikenikäisten henkilöiden osalta. Nuorten pohtiessa tulevaisuuttaan opintoihin ja työelämään siirtymisensä suhteen on erittäin tärkeää, että heille on tarjolla riittävästi ohjausta ja tukea. Oppivelvollisuuden ikärajan noston yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota oppilaanohjaukseen sekä peruskoulun että ammatillisten opintojen/lukion päättövaiheessa.

On huomattava, että nykyään perusopetuksen päättäneiden oppilaanohjauksen osalta oppilaitoksella ei ole velvoitetta ohjata niitä oppilaitaan, jotka eivät enää ole kirjoilla koulussa. Lukion uudessa, v. 2021 voimaan tulevassa opetussuunnitelmassa tämä "jälkiohjausvelvoite" on voimassa lukion päättymistä seuraavan vuoden ajan. Kaiken kaikkiaan olisi tärkeää pohtia, minkä tahon vastuulla kunkin ikäryhmän ohjauksen toimenpiteet ovat. Ohjauksen tarpeita ajatellen tulee tarkastella mahdollisuutta hyödyntää TE-toimiston ammatinvalinnan-ohjauksen osaamista ja resurssitarvetta laajamittaisemmin.

Yhtenä positiivisena asiana näiden valtioneuvoston suunnitteleminen uudistusten myötä voi olla, että laajemmin tarkasteltuna TE-toimiston näkökulmasta nuoret (alle 30-vuotiaat) asiakkaat ovat uudistuksen toteutuessa entistä koulutetumpia tullessaan TE-toimiston asiakkaiksi, koska he ovat suorittaneet jo oppivelvollisuusaikana vähintään toisen asteen tutkinnon. Tämä saattaa pitemmällä aikavälillä puolestaan vähentää perustutkintotoimisen työvoimakoulutuksen kysyntää, jolloin resursseja vapautuu jatko- ja täydennyskoulutukseen sekä esimerkiksi asiakkaiden työllistymisen kannalta edulliseen yhteishankintakoulutukseen.

11.6.2020

5 TE-toimiston psykologipalvelut

Esityksessä ehdotetaan oppivelvollisuusiän korottamista 18 ikävuoteen. Suurin osa kaikista ikäluokista jo nykyään suorittaa II asteen tutkinnon, mutta oppivelvollisuusiän korottaminen takaisi niiden nuorten tulevaisuudesta huolehtimisen, jotka syystä tai toisesta olisivat syrjäytymässä koulutus- ja työelämästä.

Oppilaiden ohjauksen vahvistaminen on erittäin tärkeää soveltuvien koulutusalojen ja -muotojen löytämiseksi, mutta lisäksi erityisesti niissä tilanteissa, missä nuori on keskeyttämässä tai vaihtamassa koulutusta. Tärkeää on myös varmistaa riittävät resurssit, jotta tarvittava yksilöllinen ohjaus on mahdollista. Riittävät ja oikein kohdistetut resurssit takaavat myös niiden oppilaiden tunnistamisen, jotka ovat vaarassa syrjäytyä koulutuspolulta ja että heitä on mahdollista tukea ja ohjata riittävän yksilöllisellä tavalla, mikä on yksi ehdotetun uudistuksen tärkeimpiä näkökulmia.

TE-toimistojen psykologipalvelut tekevät tärkeää yhteistyötä oppilaitosten opinto-ohjauksen kanssa opiskelijoiden ohjauksessa. Uudistuksen yhteydessä olisi hyvä selkeyttää ja vahvistaa tätä yhteistyötä niin, että nämä tarkoituksenmukaisella tavalla tukevat toisiaan. Tärkeää on tunnistaa se, milloin oppilaitosten opinto-ohjauksen lisäksi opiskelijan tueksi tarvitaan myös TE-toimiston tarjoamia ammatinvalinta- ja urasuunnittelun psykologipalveluja.

Ehdotetun uudistuksen myötä toteutunee myös nivelvaiheen ohjauspalvelujen tasa-arvoisuus niissä tilanteissa, joissa valmistuvaa opiskelijaa on tarvetta ohjata eteenpäin TE-palvelujen toimesta. On tärkeää, että kaikista oppilaitoksista löytyy yhteneväiset ohjauspalvelut myös siinä vaiheessa, kun opinnot ovat päättymässä, mutta opiskelijalle ei ole kehittynyt täysiä valmiuksia työelämään siirtymiselle.

Helsingissä 11.6.2020

Palvelupäällikkö Frank-Ole Hägglund, Uudenmaan TE-toimisto
Kehittämiskoordinaattori Moira Jaakola, Uudenmaan TE-toimisto
Palveluesimies Sari Kanerva, Uudenmaan TE-toimisto
Palveluesimies Mikko Mähönen, Uudenmaan TE-toimisto
Johtava asiantuntija Päivi Sipiläinen, Uudenmaan ELY-keskus

11.6.2020

Lausunnon keskeinen sisältö

ELY-keskuksen nosto ja nuorten palvelutarjontaan

Opiskelijalle maksuttomien palveluiden tarjoaminen lisäisi mahdollisuuksia II asteen koulutuksen suorittamiseen, erityisesti mikäli maksuttomuus kattaisi koulutuksen kulut sen kalenterivuoden loppuun asti, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta. Työvoimakoulutukseen valittavan tulee pääsääntöisesti olla vähintään 20-vuotias.

Koulutuksen rahoittajan tai muun tahon tulee seurata, että eri koulutuksia järjestetään alueellisesti tarpeiden mukaisesti, Uudellamaalla esim. erityispiirteenä suuri maahanmuuttajien määrä. Luku- ja kirjoitustaidon sekä suomen kielen opetuksessa tulee varmistaa sen laatu. Riskinä on, että 18 vuotta täyttäneet nuoret siirtyvät TE-toimiston asiakkuuteen niin, että luku- ja kirjoitustaito on edelleen heikko ja perusopinnot kesken.

Kunnilla tulee olla velvollisuus huolehtia siitä, että nuoret pääsevät kaikkiin tarvitsemiinsa koulutuksiin. Koulutusta pitää olla tarjolla säännöllisesti niin, että odotusajat eivät veny.

TE-toimiston nuorten palvelut

Esityksen mukaisesti ohjaus- ja valvontavelvollisuus toteutuisi varmemmin, kun nuoren asuinkunnalla tai koulutuksen järjestäjällä olisi asiasta vastuu. Nykyisin TE-palveluissa asioivat alle 18-vuotiaat tarvitsevat erityisen paljon tukea tehdäkseen suunnitelmia ja päätöksiä tulevaisuuttansa varten. Kun alle 18 –vuotias nuori ei saa työttömyysajalta työttömyysturvaa, niin käytännössä TE-toimistossa ei ole mahdollisuutta sitouttaa nuorta TE-palveluihin muuta kuin ohjauskeskustelujen avulla. TE-toimistolla ei ole myöskään velvollisuutta kontaktoida nuorta, jonka työnhaku on katkennut ja nuori saattaa herkästi pudota eri palvelujen tavoittamattomiin.

TE-toimiston kotoutumispalvelut

Maahanmuuttajanuoret tarvitsevat paljon tukea ja TE-toimisto ei ole oikea taho sitä antamaan. Ehdotettu uudistus takaisi varmemmin näiden nuorten tuen tarpeen.

Esityksessä ei kuitenkaan huomioida oppivelvollisuusiän loppupuolella Suomeen saapuneita (15-18-vuotiaita), jotka eivät ehdi saavuttaa riittävää kielitaitoa päästäkseen toisen asteen koulutukseen tai suorittaa perusopetusta loppuun. Erityisesti tämä koskee ilman huoltajaa maahansaapuneita.

TE-toimiston koulutuspalvelut

Nykyisen lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaan alle 20-vuotiaita henkilöitä ei pääsääntöisesti valita työvoimakoulutuksiin – alle 20-vuotiaiden nuorten ryhmän kouluttaminen kuuluu ensisijaisesti II asteen oppilaitoksille.

Oppivelvollisuusiän noston myötä kunnille ehdotettu vastuu nuorista on kannatettavaa. Maahanmuuttajien kohdalla on tärkeää, että he ohjautuisivat omanikäistensä joukkoon II asteen oppilaitoksiin kieliopintoihin sekä kotoutumaan, ja siirtyisivät vasta sieltä joko seuraavan asteen opintoihin tai TE-toimiston asiakkuuteen.

TE-toimiston näkökulmasta nuoret (alle 30-vuotiaat) asiakkaat ovat uudistuksen toteutuessa entistä koulutempia tullessaan TE-toimiston asiakkaiksi. Tämä vähentäisi perustutkintotasaisen työvoimakoulutuksen kysyntää, jolloin resursseja vapautuisi jatko- ja täydennyskoulutukseen sekä yhteishankintakoulutukseen.

TE-toimiston psykologipalvelut

Riittävät ja oikein kohdistetut ohjauksen resurssit takaavat myös niiden oppilaiden tunnistamisen, jotka ovat vaarassa syrjäytyä koulutuspolulta ja että heitä on mahdollista tukea ja ohjata riittävän yksilöllisellä tavalla, mikä on yksi ehdotetun uudistuksen tärkeimpiä näkökulmia. TE-toimistojen psykologipalvelut tekevät tärkeää yhteistyötä oppilaitosten opinto-ohjauksen kanssa opiskelijoiden ohjauksessa. Uudistuksen yhteydessä olisi hyvä selkeyttää ja vahvistaa tätä yhteistyötä niin, että nämä tarkoituksenmukaisella tavalla tukevat toisiaan.